

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 4.4.2007
COM(2007) 158 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, CĂTRE PARLAMENTUL
EUROPEAN, CĂTRE COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI
CĂTRE COMITETUL REGIUNILOR**

**De la Monterrey la Consensul European privind Dezvoltarea: respectarea
angajamentelor asumate**

{COM(2007) 163 final}
{COM(2007) 164 final}

CUPRINS

Introducere	3
1. Uniunea Europeană și-a onorat angajamentele globale privind creșterea ajutorului în 2006 – pentru a respecta termenele următoare este nevoie însă de eforturi suplimentare și ordonate	3
2. Ajutorul pentru comerț va trebui să crească pentru a permite țărilor în curs de dezvoltare să beneficieze de deschiderea comercială – va fi necesar un plan de punere în practică	5
3. Calitatea și eficiența ajutorului european trebuie să crească – Comisia a propus un cod de conduită privind diviziunea muncii	6
4. Concluzii	7

INTRODUCERE

Prin adoptarea Consensului European privind Dezvoltarea, în decembrie 2005, Uniunea Europeană (UE) a așezat dezvoltarea în centrul acțiunilor sale externe și i-a conferit o dimensiune politică fără precedent. Pentru prima dată, o viziune comună la care aderă Consiliul, Parlamentul, Comisia și fiecare dintre cele douăzeci și șapte de state membre oferă acțiunilor Uniunii cadrul de referință necesar pentru a face față într-un mod mai eficient sărăciei și creșterii inegalităților în lume și pentru a aborda într-o manieră mai coerentă provocările globale, precum schimbările climatice, energia, fenomenul migrației, securitatea și dimensiunea socială a globalizării. Este vorba de o dimensiune importantă a Strategiei de dezvoltare durabilă, care face parte de acum înainte din obiectivele generale ale UE.

Recunoscând importanța și diversitatea mijloacelor de acțiune în favoarea dezvoltării, UE a decis să mărească semnificativ nivelul ajutorului acordat, considerat mai necesar ca niciodată pentru accelerarea progreselor către îndeplinirea Obiectivelor mileniului.

În urma conferinței de la Monterrey din 2002 privind finanțarea dezvoltării, Uniunea s-a angajat să mărească volumul ajutorului în favoarea dezvoltării. În special, s-a angajat să consacre în mod colectiv 0,39% din venitul său național brut ajutorului pentru dezvoltare în 2006 și 0,56% în 2010, pentru a atinge un procent de 0,7% în 2015. Contribuind activ la adoptarea Declarației de la Paris privind eficiența ajutorului, aceasta s-a angajat, de asemenea, să reformeze în profunzime sistemul său de ajutor.

Recunoscând faptul că țările partenere poartă principala responsabilitate pentru propria lor dezvoltare, Uniunea Europeană se angajează să furnizeze o asistență adaptată, care să răspundă nevoilor lor specifice. UE își aduce însă contribuția la acest proces prin investițiile sale în sectoarele sociale, în infrastructură, în reformele instituționale și sprijinind eforturile în favoarea bunei guvernări.

Între țările în curs de dezvoltare și Uniunea Europeană se conturează astfel un cadru politic fără precedent, care conjugă ajutorul și dialogul politic. Europa are datoria să aducă o contribuție esențială în acest sens. Influența sa trebuie să fie la înălțimea resurselor oferite.

Consiliul i-a încredințat Comisiei sarcina de a se asigura că sunt întreprinse toate acțiunile necesare pentru a respecta aceste angajamente. Ultimele analize o determină astăzi să prezinte trei propuneri pentru a asigura respectarea deplină a angajamentelor asumate.

1. UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI-A ONORAT ANGAJAMENTELE GLOBALE PRIVIND CREȘTEREA AJUTORULUI ÎN 2006 – PENTRU A RESPECTA TERMENELE URMĂTOARE ESTE NEVOIE ÎNSĂ DE EFORURI SUPLIMENTARE ȘI ORDONATE

În 2002, Uniunea Europeană s-a angajat în primul rând să consacre colectiv, în 2006, 0,39% din venitul său național brut pentru ajutorul în favoarea dezvoltării. Uniunea nu numai că a atins acest obiectiv, dar l-a și depășit. UE în ansamblu a consacrat în 2006 0,42% din venitul său național brut ajutorului pentru dezvoltare.

Pentru a face o apreciere a acestui efort, sunt utile următoarele date comparative:

- În 2006, ajutorul pentru dezvoltare acordat de UE s-a ridicat la 48 de miliarde de euro, în creștere semnificativă față de 35 de miliarde de euro în 2004 și de 45 de miliarde de euro în 2005.
- Ajutorul acordat de un stat membru a depășit 1% din venitul său național brut.
- Cele zece state membre care au aderat la UE în 2004 și care furnizau contribuții reduse de ajutor și-au dublat între timp nivelul contribuției, demonstrându-și astfel angajamentul față de acquis-ul comunitar și voința de a-și atinge obiectivele individuale.
- Această contribuție reprezintă aproape 100 de euro pe cetățean european pe an și 40 de euro de persoană pentru cei cu venituri de mai puțin de 1 dolar pe zi în țările în curs de dezvoltare.

Comparativ, ajutorul acordat de Statele Unite reprezintă 0,17% din venitul național brut și echivalentul a 53 de euro pe cetățean american; pentru Japonia, aceste cifre sunt de 0,25% și respectiv 69 de euro.

Această contribuție colectivă ascunde disparități importante între statele membre. În timp ce anumite state membre consacră dezvoltării mai mult de 0,80% din venitul lor național, depășind cu mult obiectivele cele mai ambițioase, altele rămân, din contră, cu mult sub medie sau la distanță de propriile lor obiective, contribuția lor scăzând în 2006 sub valorile din 2005. Este, de asemenea, evident că o mare parte din ajutorul suplimentar o reprezintă reducerea datoriei. În anii următori, dificultatea va consta în a crește în continuare nivelul contribuției pentru dezvoltare în ansamblul său, diminuând totodată partea reprezentată de reducerea datoriei.

În ceea ce privește repartizarea ajutorului Uniunii, prioritatea acordată Africii începe să se concretizeze, cel puțin jumătate din ajutorul european îndreptându-se deja către acest continent care ar trebui să beneficieze de un ajutor suplimentar de 10 miliarde de euro pe an începând cu 2010.

În ansamblu, UE se află prin urmare pe calea cea bună din perspectiva respectării angajamentelor sale până în 2010, dar confirmarea acestor tendințe și rezultate va depinde de capacitatea de mobilizare politică și publică. Creșterea ajutorului acordat de anumite state membre, înregistrată până în prezent, este determinată, în parte, de operațiunile de anulare a datoriilor sau de alte intervenții singulare, în special în domeniul umanitar. Menținerea unei dinamici de creștere a bugetelor de ajutor va necesita în viitor mobilizarea de noi fluxuri de ajutor programabil.

Acest bilanț pozitiv dar diferențiat și necesitatea unei urmăriri atente a evoluției bugetelor de ajutor ale Uniunii determină Comisia să recomande fiecărui stat membru să stabilească, înainte de încheierea lui 2007, o foaie de parcurs care să asigure o creștere treptată a fluxurilor de ajutor public până în 2010 și până în 2015, pentru a preveni orice abatere în raport cu angajamentele asumate atât în plan colectiv, cât și în plan individual.

2. AJUTORUL PENTRU COMERȚ VA TREBUI SĂ CREASCĂ PENTRU A PERMITE ȚĂRILOR ÎN CURS DE DEZVOLTARE SĂ BENEFICIEZE DE DESCHIDEREA COMERCIALĂ – VA FI NECESAR UN PLAN DE PUNERE ÎN PRACTICĂ

Rolul celor mai sărace țări rămâne marginal în cadrul comerțului internațional, în ciuda preferințelor tarifare de care beneficiază acestea, în special pe piața europeană. Dincolo de asistența tehnică oferită pentru punerea în aplicare a politicilor comerciale (inclusiv, de exemplu, politicile vamale), s-a ajuns, în cursul ultimilor ani, la un consens privind necesitatea de a merge mai departe și de a integra în strategiile de cooperare un sprijin pentru dezvoltarea capacităților productive, pentru infrastructurile legate de comerț și pentru depășirea celorlalte constrângeri legate de ofertă.

În decembrie 2005, UE s-a angajat să mărească ajutorul colectiv pentru comerț la 2 miliarde de euro pe an începând cu 2010 pentru ansamblul țărilor în curs de dezvoltare, din care 1 miliard cu titlu de ajutor comunitar, la care se vor adăuga ajutoarele bilaterale ale statelor membre, în valoare de 1 miliard de euro.

În octombrie 2006, la invitația Consiliului, Comisia și statele membre vor trebui să ajungă la un acord referitor la o strategie comună privind ajutorul pentru comerț. În opinia Comisiei, această strategie ar trebui să cuprindă următoarele elemente esențiale:

- creșterea anunțată a volumului ajutorului acordat de UE pentru comerț pentru a atinge 2 miliarde de euro pe an începând cu 2010. Comisia se află pe calea cea bună din perspectiva respectării propriului angajament. Statele membre ar trebui să atingă un nivel de 600 milioane de euro în 2008 pentru a-și respecta angajamentele proprii. În caz contrar, ar trebui să se aibă în vedere măsuri specifice pentru îndreptarea situației;
- atribuirea unei părți semnificative din aceste resurse țărilor ACP în contextul acordurilor de parteneriat economic (APE). Strategia va trebui să precizeze suma preconizată pentru țările ACP;
- un proces de identificare a nevoilor țărilor partenere, pe baza propriilor lor evaluări, precum și pe baza mecanismelor internaționale existente. Participarea actorilor societății civile și sectorului privat este fundamentală în acest proces și trebuie să fie facilitată. În plus, va trebui să se asigure caracterul durabil al măsurilor și reformelor pe care UE le sprijină;
- un ajutor mai eficient prin punerea în aplicare a reformelor anunțate, în special progrese către o programare comună, diviziunea muncii, aliniere și modalități de ajutor mai eficiente, precum ajutorul bugetar și cofinanțările;
- constituirea de către regiunile ACP de fonduri regionale care să permită acoperirea nevoilor care vor fi identificate în contextul APE și care să vină în sprijinul integrării regionale, prin canalizarea ajutorului european într-o manieră coerentă; „Parteneriatul Infrastructură pentru Africa”, creat în 2006, constituie o primă inițiativă de acest tip; mai multe state membre contribuie deja la acest parteneriat, iar celelalte sunt invitate să se alăture acestui efort concertat.

3. CALITATEA ȘI EFICIENȚA AJUTORULUI EUROPEAN TREBUIE SĂ CREASCĂ – COMISIA A PROPUȘ UN COD DE CONDUITĂ PRIVIND DIVIZIUNEA MUNCII¹

Extinderea și multiplicarea activităților de cooperare pentru dezvoltare în decursul ultimilor ani a dat naștere unei mașinării complexe, a cărei gestionare presupune dificultăți și costuri considerabile pentru țările partenere

Efortul de armonizare, încurajat în mod activ de Comisie, se află în centrul Agendei de la Paris pentru eficiența ajutorului, la care Uniunea a subscris în totalitate.

Trei dimensiuni sunt fundamentale din acest punct de vedere:

- diviziunea muncii. Comisia a propus un cod de conduită a UE, cu caracter facultativ și flexibil, menit să încurajeze complementaritatea între donatori în vederea unei mai mari eficiențe;
- Responsabilitatea asupra programelor de cooperare și alinierea acestora la strategiile și procedurile țărilor partenere. Aceste principii au fost consacrate în Declarația de la Paris și în Consensul european. În realitate, situația continuă să fie încă foarte diferită. Pe de o parte, ciclul bugetar al țărilor nu este respectat; pe de altă parte, continuitatea și previzibilitatea ajutorului sunt subminate de impunerea unui număr excesiv de condiții. Comisia consideră că a venit momentul să fie transpus în realitate conceptul de „contract” legat de rezultate tangibile cu privire la Obiectivele mileniului, în locul verificării anuale a condițiilor tradiționale impuse de fiecare donator;
- modalitățile de ajutor. Ajutorul-program și ajutorul bugetar trebuie să devină rapid modalități privilegiate, fără să fie excluse totuși alte modalități, dacă acestea se dovedesc mai potrivite. Fragmentarea ajutorului și existența unei multitudini de proiecte mici, ca de exemplu în Tanzania, unde numai în sectorul sănătății coexistă 600 de proiecte în valoare de mai puțin de un milion de euro fiecare, antrenează costuri suplimentare evidente și o pierdere a eficienței.

Aceste reforme vor trebui realizate în contextul unor progrese mai decisive către programarea comună a ajutoarelor bilaterale și comunitare.

¹ COM(2007) 72.

4. CONCLUZII

UE și-a asumat, la cel mai înalt nivel politic, angajamente ambițioase pentru dezvoltare, hotărând să mărească treptat nivelul ajutorului acordat pentru a atinge procentul de 0,7% din venitul național brut în 2015 – respectiv 164 de euro pe cetățean european pe an - și luând măsurile necesare pentru creșterea eficienței globale a ajutoarelor europene în ansamblu.

Trebuie să trecem de la retorică la acțiune. Acest lucru implică respectarea angajamentelor și voință politică. Nu este vorba nicidecum despre modificarea echilibrului instituțional în cadrul Uniunii, nici despre extinderea competențelor Comisiei în domeniul dezvoltării. Este vorba despre construirea unei Europe mai puternice, mai eficiente, care să ofere o perspectivă mai bună pentru cei mai fragili și mai neajutorați locuitori ai acestei planete. Pentru a garanta această perspectivă, singura alegere pe care o poate face Europa este o alegere colectivă.